

MEDEZEGGENSCHAP EN ARBOBELEID

Werk in uitvoering met het Team

Arbodeskundigen van KGCA

Achter Oosteinde 9-11
1017 XP Amsterdam

T 020-620 06 96
F 020-620 00 36
E kgca@kgca.nl
I www.kgca.nl

Partner in Medezeggenschap

Arbo?	4
VGW in perspectief	5
Het veld en de spelers	6
OR en Arbo	7
Arbocheck	8-9
Werk in uitvoering	10-11
Wat hebben wij te bieden?	12
En verder nog bij KGCA	15

Colofon

Ontwerp en opmaak

Decaprint BV

Druk

Decaprint BV

Maatschapslaan 29

2404 CL Alphen aan den Rijn

Telefoon: 0172 - 469 320

info@decaprint.nl

Foto's

Joop Reyngoud

Ed Lonnee

Uitgever

KGCA

Achter Oosteinde 9-11

1017 XP Amsterdam

Telefoon

Algemeen informatienummer

020 - 6200 696

Internetadres

www.kgca.nl

E-mail

kgca@kgca.nl

ARBO?

Het is jammer dat we niet terug kunnen reizen in de tijd. Het zou zo interessant zijn om eens een kijkje te nemen in de fabrieken die hier rond 1900 in het land verspreid stonden.

We zouden waarschijnlijk schrikken van de erbarmelijke omstandigheden waaronder arbeiders aan het werk waren. Rondraaiende machines zonder beveiliging, gore dampen en geen opvang voor degenen die uitvallen.

Aandacht voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van werknemers was er nauwelijks in die tijd.

Gelukkig is er veel veranderd, en besteden bedrijven tijd en geld aan een structureel Arbobeleid.

Ook het aantal partijen en personen dat zich met dit onderwerp bezighoudt is in de loop der decennia toegenomen. Vakbonden, PZ-functionarissen, Arbo en KAM-coördinatoren, Arbeidsinspectie, Arbodiensten, preventiemedewerker en niet te vergeten de ondernemingsraad. Het is in onze ogen vooral de onderne-

mingsraad die de brug kan vormen tussen het beleid en het personeel. Zij zijn de gekozen vertegenwoordigers en weten als geen ander wat er speelt op het gebied van de arbeidsomstandigheden. Ze ondervinden het immers dagelijks en praten erover met hun collega's.

Daarnaast heeft de ondernemingsraad ook de positie om op gelijke voet met de andere spelers in het veld aan een goed Arbobeleid te werken. De wet op de ondernemingsraden geeft hen die bevoegdheid. En als de OR-leden goed gebruik maken van hun scholingsrechten, beschikken ze snel over dezelfde kennis en kunde als hun gesprekspartners!

De Arbodeskundigen van KGCA helpt ondernemingsraden en hun commissies om die kennis en kunde snel op te bouwen en te gebruiken. Daarbij laten ze niet alleen zien dat werken aan Arbo nuttige noodzaak is, maar dat het tegelijkertijd een boeiend en creatief proces kan zijn!

VGW IN PERSPECTIEF

ARBOBELEID = VEILIGHEID

Veiligheid is een aspect dat in elke organisatie speelt. Van de grootste fabriek tot het kleinste kantoor. In de ideale wereld hangt aan veiligheid geen prijskaartje, in de praktijk die u als ondernemingsraad ervaart, is dat vaak anders.

Daar hangt de veiligheid af van de economische voor- of tegenspoed, de hoogte van de werkdruk of het belang dat een manager er aan verbindt.

Uiteindelijk is de directie eindverantwoordelijk voor de veiligheid. Van de bouwvakker die hoog op een steiger staat tot de bezoeker van het bedrijf die niet mag uitglijden over een gladde vloer. Om te komen tot de optimaal veilige werkomgeving kan de OR een actieve rol spelen. Signalerend, controlerend, initiatiefrijk en creatief. Altijd met het motto dat je gezamenlijk bezig kunt zijn de veiligheid binnen het bedrijf te vergroten.

ARBOBELEID = GEZONDHEID

Gezondheid is een ander belangrijk onderwerp in het Arbobeleid. Het is niet eenvoudig een werknemer gezond en vrolijk fluitend zijn pensioengerechtigde leeftijd te laten halen. RSI, burn-out, werken onder slechte arbeidsomstandigheden; uw collega's zullen van u als OR-lid op die punten actie verwachten. In het speelveld van Arbodienst, preventiemedewerker en management kan door de OR een goed resultaat geboekt worden. Dat is ook het mooie van de OR die serieus met Arbo aan de slag gaat: u kunt direct een positieve invloed uitoefenen op de arbeidsomstandigheden van uw achterban!

ARBOBELEID = WELZIJN

In tegenstelling tot veiligheid en gezondheid is welzijn het minder bekend terrein van het Arbobeleid. Toch hebben veel klachten die OR-leden horen, te maken met dit onderwerp. Een slechte relatie met de leidinggevende, al jaren hetzelfde werk doen zonder promotiekansen en het ontbreken van een opleidingsplan om medewerkers door te laten groeien. Het zijn zo maar wat voorbeelden. Medewerkers zijn actief op zoek naar middelen om hun werk interessanter te maken. Invloed op het werk dat ze doen, een grote mate van verantwoordelijkheid en vrijheid; zoeken naar manieren om gemotiveerd aan het werk te kunnen blijven.

In een aantal bedrijven worden, vaak samen met de ondernemingsraad, zogenaamde Medewerkerstevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken meten of de medewerkers met een tevreden gevoel aan het werk zijn of niet. De uitkomsten vormen de basis voor verandering en aanpassing in het Arbobeleid. Hoe beter OR en management werken aan het welzijnsaspect, hoe lager het ziekteverzuim.

Er zijn veel partijen die een rol spelen bij het Arbobeleid

Werkgevers

Zo is er de werkgever die wel of geen aandacht heeft voor dit beleid. Sommigen hebben het standpunt dat Arbo alleen maar geld kost, en dat er in Nederland sowieso te veel regels zijn. Deze werkgevers nemen het niet zo nauw met de Arbowet. Ze doen wat gedaan moet worden, de rest is overbodige luxe. Ondernemingsraden in dit soort bedrijven hebben het zwaar. Controleren en stevig onderhandelen zijn hier de sleutelwoorden. Andere werkgevers hebben ondervonden dat investeren in Arbo juist geld oplevert. Laag ziekteverzuim en gemotiveerde medewerkers zijn hen veel waard. De ondernemingsraad is, als vertegenwoordiger van het personeel, hier een belangrijke gesprekspartner.

Arbodienst

De partij die op professionele wijze invulling geeft aan het Arbobeleid, is de Arbodienst. De meeste mensen kennen daarvan slechts de Arbo-arts. Maar een Arbodienst kan meer. Vaak willen ze dat ook wel, maar zijn zij afhankelijk van het contract dat de werkgever met de dienst sluit. De OR is hier belangrijk, omdat hij instemmingsrecht heeft met betrekking tot dit contract.

De professionals

Het zijn de preventiemedewerker, de Arbocoördinator en de BedrijfsHulp-

Verleners die binnen het bedrijf invulling geven aan het Arbobeleid. Hier zitten de waardevolle partners van de ondernemingsraad. Deze deskundigen zijn dagelijks bezig met het Arbobeleid. In een goede onderlinge relatie kan de OR bij hen feilloos aangeven wat er leeft op de werkvloer.

Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie is een overheidsdienst die moet toezien op het correct uitvoeren van de Arbowet waaraan elk bedrijf zich moet houden. Daarvoor komen zij gevraagd en ongevraagd langs om aspecten van het Arbobeleid te toetsen. In extreme gevallen, zeker als het gaat om de directe veiligheid van de medewerkers, kan de OR de Arbeidsinspectie zelf benaderen.

In de dagelijkse praktijk zullen de OR en de Arbeidsinspectie elkaar niet snel tegenkomen. En gelukkig maar, want als de Arbeidsinspectie op de stoep staat, is er meestal iets mis.

Werknemers

Het zijn de werknemers die de goede of slechte uitvoering van het beleid aan den lijve ondervinden. In sommige gevallen is de uitvoering neergelegd bij de direct leidinggevenden. Hun actiebereidheid en de assertiviteit van de werknemers spelen vaak een belangrijke rol.

De ondernemingsraad vormt de logische schakel tussen al deze partijen. Vanuit de werknemers zijn zij de partij die, als het goed is, contact heeft met alle andere spelers in het veld.

De aandacht voor Arbo binnen de medezeggenschap kent een drietal organisatievormen.

1. INTERNE OR-COMMISSIE

Bij deze vorm is een aantal OR-leden verantwoordelijk voor de onderwerpen die een relatie hebben met het Arbobeleid. Zij zijn degenen die kijken naar de verzuimcijfers, de risico-inventarisatie, het contract met de Arbodienst etc. Vaak melden deze OR-leden zich op basis van interesse. Het is handig er iemand bij te hebben die zelf dicht bij het operationele personeel werkzaam is. Die kan dan de signalen opvangen over wat er allemaal goed en fout gaat.

In de praktijk bereiden zij de agendapunten over het Arbobeleid voor, of zetten zelf actief de punten op de agenda. In sommige gevallen voeren zij ook het woord in de Overlegvergadering, maar dat hoeft niet. Ook is het mogelijk dat deze OR-leden aparte vergaderingen beleggen met degene die binnen het bedrijf verantwoordelijk is voor het Arbobeleid.

2. IN EEN APARTE COMMISSIE

In dit geval heeft de Ondernemingsraad een aparte commissie die zich met Arbo-onderwerpen bezig houdt. Deze Arbo- of VGW- commissie vergadert apart van de ondernemingsraad. Het mooie van deze vorm is dat ook niet OR-leden deel kunnen nemen. Er kan dus meer werk verzet worden met een goede afvaardiging van het personeel.

Zo'n commissie verzorgt de bespreking van alle Arbo-onderwerpen in de OR-vergadering en zorgt voor de input tijdens de Overlegvergadering. Gezien het feit dat dit soort vaste commissies drie extra scholingsdagen hebben binnen de Wet op de Ondernemingsraden, kunnen ze een hoge mate van professionaliteit bereiken. Zo'n deskundige commissie geeft pasklare antwoorden aan zijn ondernemingsraad.

3. DEELNEMEN IN EEN ARBO-COMMISSIE VAN HET BEDRIJF

Een aantal bedrijven heeft een eigen commissie ingesteld om het Arbobeleid te bewaken en vorm te geven. Deze commissie kunnen allerlei vormen, groottes en verantwoordelijkheden hebben. Van de éénmanscommissie die bestaat uit een Arbocoördinator of preventiemedewerker tot de veelkoppige commissie waarin we personeelsmanagers, bedrijfshulpverleners, personeelsleden, KAM-coördinatoren en de preventiemedewerker terugvinden.

Als OR-afgevaardigde kun je zitting nemen in deze commissie. Je zit dan dicht bij het vuur en weet wat er speelt en gaat gebeuren. Daarover kun je in de OR-vergadering weer rapporteren. En als het nodig is kun je het standpunt van de OR naar voren brengen in deze commissie. In de praktijk kan het moeilijk zijn om de rollen van OR-lid en commissielid uit elkaar te houden.

Met behulp van onderstaande vragenlijst kunt u zelf kijken hoe actief de OR is ten aanzien van het Arbobeleid.

VRAGEN

1. De OR houdt de ontwikkelingen bij in de voor de organisatie geldende Arbocatalogus.	ja ☐	nee ☐
2. Binnen de OR staat Arbo regelmatig op de agenda	ja ☐	nee ☐
3. Kennis en vaardigheden op Arbogebied zijn aanwezig binnen de OR en worden op peil gehouden	ja ☐	nee ☐
4. De OR heeft regelmatig een gesprek met bedrijfsarts over het werkgebonden verzuim	ja ☐	nee ☐
5. Het succes van het reïntegreren wordt besproken met leidinggevenden	ja ☐	nee ☐
6. De OR beslist mee over de inhoud van het contract met de Arbo-dienst	ja ☐	nee ☐
7. Werkdruk en welzijn worden door OR in de gaten gehouden	ja ☐	nee ☐
8. De tevredenheid over Arbo onder het personeel wordt regelmatig door OR getoetst	ja ☐	nee ☐
9. Er wordt niet aan een Plan van aanpak gewerkt zonder dat de OR hier van op de hoogte is	ja ☐	nee ☐
10. De OR bedenkt met de preventiemedewerker een andere opzet voor de Risico Inventarisatie en Evaluatie	ja ☐	nee ☐

TOTAAL

ja nee

ANTWOORDCATEGORIEËN

0-2 VRAGEN JA

Arbo staat voor de ondernemingsraad ver weg. Dat kan komen door het feit dat de OR net nieuw is, of nog niet helemaal soepel loopt. Of heeft het Arbobeleid geen enkele prioriteit binnen uw organisatie? Misschien is het een goed idee om eens te kijken naar wat Arbo-onderwerpen en een voorzichtige start te maken.

3-5 VRAGEN JA

De ondernemingsraad heeft een start gemaakt met het werken aan Arbo. Het uitbouwen van kennis en vaardigheden is de volgende stap. Verloopt het contact met de andere spelers op Arbogebied soepel, bent u voldoende op de hoogte van de onderwerpen die spelen, de Arbowed en de plek van de Arbo-onderwerpen in de WOR? Of wordt het tijd om wat vaker een klinkend resultaat te boeken waarmee u voor de dag kunt komen?

6-8 VRAGEN JA

Uw ondernemingsraad of Arbocommissie heeft de Arbo-onderwerpen stevig in de hand. U scoort regelmatig resultaat in het overleg en uw achterban kan tevreden zijn met de aandacht die het Arbobeleid heeft vanuit de medezeggenschap. Het verder uitbouwen van kennis en vaardigheden kan er vrij eenvoudig toe leiden dat u het gehele Arboterrein gaat bestrijken en een topdeskundigheid bereikt!

9-10 VRAGEN JA

Uw OR of commissie functioneert op hoog niveau. Er glippen zelden of nooit Arbo-onderwerpen tussen uw vingers door. U beschikt over een hoog kennis en vaardighedeniveau. Gefeliciteerd! En houd de actualiteit, kennis en kunde goed in de gaten!

WERK IN UITVOERING

De Arbodeskundigen van KGCA zijn Henk Stoel en Henk van den Boomgaard. Twee collega's die zich door de jaren heen hebben ontwikkeld op dit specifieke onderwerp binnen de medezeggenschap. Mannen vanuit de praktijk, is misschien de beste sticker die we op dit tweetal kunnen plakken. Zoekend naar resultaat en verbetering van de arbeidsomstandigheden.

Van Risico-inventarisatie tot ziekteverzuimprotocol en van Arbowetwijziging tot Medewerkerstevredenheidsonderzoek; zij hebben het beiden al vele malen mee mogen maken en talloze ondernemingsraden en commissies op weg geholpen.

De Arbodeskundigen werken altijd vanuit de visie van de medezeggenschap. Daarbij gaan ze, samen met de ondernemingsraad, op zoek naar de dialoog met het management.

Ter illustratie een kijkje in de keuken.

WERK IN UITVOERING

Henk van den Boomgaard

Een geschikte partner

Nadat de preventiemedewerker zich ingewerkt had, nodigde de OR hem uit voor de Arbocursus van de OR. Het bleek dat de preventiemedewerker op zoek was naar zijn plaats in de organisatie. Hij wilde niet in een hoekje van de organisatie onzichtbaar zijn en ging graag in op de uitnodiging van de OR. Tijdens de cursus bleek dat OR en preventiemedewerker dezelfde Arbospierpunten hadden. Een bondgenootschap was snel gesloten. Verassend is dit niet! OR-en en preventiemedewerkers hebben beiden de taak de directie te prikkelen als dit nodig is. Nu heeft de preventiemedewerker zijn plek gevonden. Hij brainstormt samen met de OR over zijn plannen omtrent RIE, plan van aanpak en het nut van een diepgaand onderzoek naar de tilwerkzaamheden van het personeel.

Henk Stoel

Samenwerken, samenwerken en nog eens....

Verschillende spelers hebben een rol bij het realiseren van het Arbobeleid. Het is van het allergrootste belang dat deze spelers efficiënt samenwerken en van elkaar weten wat ze doen. Wie heeft de regie? Wie zorgt er voor dat de Arbodienst, de OR, het management, de Arbo-coördinator en de preventiemedewerker een goed team vormen?

In de contacten met verschillende ondernemingsraden uit de kantorenhoeck kwam naar voren dat het in menig bedrijf ontbreekt aan goede coördinatie. Samen met de OR zochten we daar naar een oplossing.

Op een aantal kantoren is toen een Arbostuurgroep in het leven geroepen. Daar vindt nu de beleidsmatige discussie plaats en van daaruit worden de vervolgwerkzaamheden gepland en gevolgd.

Het resultaat is een beter Arbobeleid en inspirerende teamspirit onder de Arbospelers.

In dit geval vroeg dat dus om een initiatief van de OR.

WAT HEBBEN WIJ TE BIEDEN?

Bent u tevreden over de uitkomst van de Arbocheck op pagina 9?

Of valt er nog het één en ander te verbeteren?

De Arbodeskundigen van KGCA zijn inzetbaar op diverse terreinen.

Wij kunnen elke ondernemingsraad en Arbocommissie ondersteunen en adviseren:

Van de OR die net een begin maakt met Arbo tot en met de commissie die haar sporen ruimschoots verdiend heeft en net dat extra stapje wil zetten.

Neem gerust en geheel vrijblijvend contact met ons op.

Uw OR-werk kan er alleen maar leuker op worden!

De Arbodeskundigen van KGCA zijn:

Henk van den Boomgaard

Henk Stoel

Kijk op de website

www.kgca.nl

www.arbo-cursus.nl

Natuurlijk kunt u ook de antwoordkaart invullen of bellen:

020-6200696

ARBO CURSUSSEN

- voor de gehele ondernemingsraad of commissie
- voor individuele OR- of commissieleden
- met en zonder GBIO-bijdrage

ADVIES

- Bij advies- en instemmingstrajecten
- In de rol van deskundigen bij belangrijke beslissingsmomenten op het gebied van Arbo-onderwerpen

MEDEWERKERSTEVREDENHEIDS-ONDERZOEK

- Ontwerp en onderzoek
- Begeleiding van de OR of Commissie bij onderzoek door derden

DESKUNDIGHEID BIJ RISICO-INVENTARISATIE EN EVALUATIE EN PLAN VAN AANPAK

- Begeleiding van de OR of Commissie

HULP BIJ DE KEUZE VAN DE ARBODIENST EN HET CONTRACT MET DE ARBODIENST

ARBOCHECK

- Evaluatie met de ondernemingsraad over de stand van zaken en voortgang van het Arbo-beleid binnen de organisatie

ACTUALITEIT

- Themadagen over actuele onderwerpen.

ANTWOORDKAART

U kunt deze kaart kosteloos naar ons terugsturen. Faxen kan ook: 020-620 0036.

U vindt dit formulier ook op ons internetadres: www.kgca.nl. Ons e-mail adres is: kgca@kgca.nl.

ANTWOORDKAART

U kunt deze kaart kosteloos naar ons terugsturen. Faxen kan ook: 020-620 0036.

U vindt dit formulier ook op ons internetadres: www.kgca.nl. Ons e-mail adres is: kgca@kgca.nl.

de OR/Commissie van: _____

adres: _____

postcode / plaats: _____

aantal OR leden/Commissie leden: _____

contactpersoon: _____

voorzitter secretaris

telefoon: _____

e-mail: _____

wil graag een vrijblijvend gesprek over
scholingsmogelijkheden

EEN POSTZEGEL
HOEFT NIET

KGCA

t.a.v. Jolanda Splinter

Antwoordnummer 1063

1000 RA Amsterdam

de OR/Commissie van: _____

adres: _____

postcode / plaats: _____

aantal OR leden/Commissie leden: _____

contactpersoon: _____

voorzitter secretaris

telefoon: _____

e-mail: _____

wil graag een vrijblijvend gesprek over
scholingsmogelijkheden

EEN POSTZEGEL
HOEFT NIET

KGCA

t.a.v. Jolanda Splinter

Antwoordnummer 1063

1000 RA Amsterdam

EN VERDER NOG BIJ KGCA.

KGCA is actief op alle terreinen van de medezeggenschap. Met onze enthousiaste opleiders en adviseurs staan we klaar om de medezeggenschap in uw bedrijf de plek te geven die het verdient.

Kijk voor meer informatie op onze website www.kgca.nl
Of bel ons: 020-6200696

CURSUSSEN OP MAAT

Voor dit soort cursussen wordt de inhoud van het programma in nauw overleg bepaald. Het gaat er om de cursus volledig in te richten naar uw leerwensen. Onze opleiders vinden het een uitdaging om van uw recht op scholing een interactieve, boeiende en leerzame happening te maken.

Bel ons voor een afspraak en we komen graag langs om de mogelijkheden te bespreken.

GBIO-BIJDRAGE

KGCA is al vanaf het allereerste begin in 1976 erkend door het GBIO (Gemeenschappelijk Begeleidingsinstituut voor Ondernemingsraden). Die erkenning stelt ons in staat om cursussen aan te bieden met een substantiële financiële bijdrage van het GBIO. Dat maakt ons aanbod voor uw OR of commissie financieel aantrekkelijk.

Tegelijk is die erkenning een waarborg voor de kwaliteit van ons werk.

COACHING

Betrekkelijk nieuw is de groepsintervisie van ondernemingsraden. U huurt eigenlijk een sparringpartner in. Samen met de OR stapt de intervisor in de ring en kijkt waar verbeterpunten zitten. Na de eerste ronde merkt u al dat alles beter gaat functioneren.

ADVIES

In bepaalde gevallen is het handig om een adviseur ter beschikking te hebben. Bij ingewikkelde advies- en instemmingsaanvragen bijvoorbeeld. De adviseur denkt mee en kan de OR behoeden voor misstappen. KGCA heeft verschillende specialisten in huis. Van organisatiedeskundigen tot juridische experts. En van Personeelsdeskundigen tot communicatiespecialisten.

